

Nepotpisani se doplati na tiskaju.
Priprema se pisma tiskaju po 5
sv. svaki rodak. Oglasi od 5
rodaka stoje 40 nš. za svaki rodak
vika 5 nš. ili u slučaju opotovanja
na pogodbu sa upravom. Novci se
daju poštarskom naplatnicom (as-
segno postale) na administraciju
"Naša Sloga". Ime, prezime i naj-
bitniju poštu valja točno osmisliti.

Komu list nedodje na vrijeme,
neka to javi odpravnosti u otvo-
renu pismu, za koje se na plaću
poštarsko, ako se izvana napiše:
"Reklamnoja".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a neologu sve pokvari". Nar. Pos.

Istakl svakog četvrtka na cietom
arku.

Dopisi se novradnju ako se i
notiskaju.

Nobiljgovani listovi se naprimaju.
Produlata i poštarskom stoje 5
for. sa soljaka 2 for. na godinu.
Razmjerno for. 1/2, i 1 na po go-
dinu. Ivan carevino vika poštarska.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi
se u Vija Toronto br. 12.

GOVOR

Zastupnika dra. Dinka Vitozica, iz-
rečon u sjednici carovinskoga vijeća dne 10.
t. mj. prigodom rasprave proraduna mini-
starstva trgovine.

(Kontin.)

Dolazim sada na specijalno razlogo, a to
ću ponajprije spomenuti usetav promija. U
Francuzkoj namo stvoreni je zakon, koji
brodovlastnikom daje premiju ako preplovo
toliko i toliko miljah. Abstraktno usov, sa
ili proti tomu usetavu, da se mnogo go-
voriti, kao i gloda premija za usova rasnih
prodmetah, kao n. pr. šćodra, rakija. Nu
ako jedno državo uvadjaju to premije,
moraju se i drugo na njima povoziti, jer
inače nemogu ustrčati konkurencije. Oni
brodovlastnici, koji od državo dobivaju
premijsu, mogu udariti vrlo nisku vozarsku,
napado i ispod olena, dočija brodovlastnici
državo, koji nedaju premije, nemogu togu
činiti, nemogu dakle konkurenti. To je
dakle specijalni usrok, koji se isto našo
trg. mornarice, pa jer sa baš dvo naj-
bitnije nam državo uvolo usetav promija,
imalo bi naa to skloniti, da ga i mi svo-
dimo. Drugi specijalni usrok je volidna
ladjah na jadro. U drugih državah, naro-
čito u Englozkoj i Francuzkoj, ladjo su
volleto, a timo naravno da su silao manji
troškovi režije, jer jo razmjerno broj
momčadi manji. Timo vođaju brodovi u da-
loko sa boljom pomoću, nego li manji.
Naravno, da mi nemožemo što se tiče vo-
gatstva, velikih kapitala i izvrstnog mato-
rijala za modernu brodogradnju, nismo žo-
žean, a čim ču kašnjo govoriti, konkuri-
rali a Englozkom, ali i našim brodovlast-
nikom valja omoguđiti, da grade volika
brodovo, to prije svega valjalo bi olakšati
vjerovatju pomoću vjersofjektivih zavova.
God. 1850. narodna banka pozajmila ju
pod jamstvom državo lošnjakim brodo-
vlastnikom milijun forint, a taj zašam bi-
jašo od najveđo koristi sa spomenutoj bro-
dovlastnici, prem sa moralni plinčat šest po
sto interesu. Pomoglo sa brodovlastnicima,
timo ju i državo dobila i narodna banka,
koja je natrag dobila kapital a kamati.
Isto tako morala bi sada državo, kao tima
narodna banka, nu pod povoljnijim uvjetli,
brodovlastnicima, koji bi tražili, kreditir-
ati stanovitu glavnicu, da jnu bude mo-
guće graditi brodovo velikih dimenzija.
Drugi specijalni razlog jest materijal
broda. Kako je poznato, prije su se bro-
dovi gradili iz drva. Mi u našoj državi
imadomo izvrstno vrsti drva, koje bi bilo
prikladno za brodogradnju, i koje nisu
razmjerno ni skupi. Nu sada našo se, da
su brodovi gradjeni od željeza mnogo traj-
niji, da se kod njih manje troši na po-
pravku i da se mogu graditi puno volje.
U tom smo pogledu mi vrlo zaostali, jer
za gradnju brodovah od željeza nuždni su
silni, vrlo skupi strojovi, koji zahtijovaju,
da se uložiti voliki kapital.

Toga kapitala nisu imali naši brodo-
vlastnici, to svo to brodovo, sagradjeno od
željeza, moralo se kupovati a inozemstvu,
naročito u Englozkoj. Sada u novije vrijeme
jedan brodograditelj u Lošnjaju kupio je a
velikim novcem nekoliko strojeva, to je
već i engradite željeznih brodova, nu lako
rekoh, neima takvih novčanih sila, koje bi
podupirale povodo ovakvo poduzeće,
ako nedodje kakva pomoć od državo.
Drugi usrok je pomanjkanje osiguravaju-
ćih društva. Prijo ju obstojalo u Lošnjaju
uzajamno-osiguravajuće društvo "Mutua",
drugo, također "Mutua" zvano, obstojalo
je na Rieci, a jedno u Trstu, nu radi pro-
padaanja mornarice, morali su dionici pla-
ćati vanredno visoko premije, 0/10 do 7
postotaka za brodovo prvoga razreda,
dakle za posvo nove brodovo; naravno je
dakle, da se ta društva nisu mogla vrlo
uadržati ter moradoše likvidirati. U kolo-
vazu prošlo godine likvidirala ju lošnjaska
"Mutua", a sada u travnju i riečka Mu-

tu", a kako čujem i tračanke "Assou-
ratrice", koja sa je bavila samo osigura-
vanjem brodova, nalazl se u likvidaciji,
tako, da naša mornarica, hoće li osigurati
svoje brodovo, mora ići u Englozku, Ham-
burg, Genovu (Čujte! na dionici), jer
ovdje u Austriji neima ni jednoga jedin-
otoga takvoga društva. (Čujte! na do-
nici.) Pod ovim okolnostim posvo je ne-
mogudo, da se još sačuva mornarica. Dal-
nji usrok su konzularna pristojba. One su
vrlo togotne, jer ne samo da jnu valja pla-
ćati u luci, in koje brod odplovi i u koju
doplovi, već i u svih ostalih (postajah).
Ako bi dakle brod hito pristajati stavati
tvor u kojoj međustajati, valja mi sa
toga odredit, jer bi u vođom dionici zho-
đava tako vo isto našo od dobitka, koji
bi dubo iz nagrado sa vozarsku. To pri-
stajba valjalo bi, pripodobiv jnu a onim
drugih naroda, obaliti, a svakako valjalo
bi posvo uklinuti onu u međustajati, jer
inače naši brodovi nemogu konkurenti a
brodovi drugih naroda, koji kao n. pr.
Englozka pobiru takvo pristojba samo u
luci, in koje brod odplovi, to u onaj na
koju se odradjon. Istu togu nepodnošjo je
i poroz, koji tili našu mornaricu. Teo-
vazina i dohodarina odnjojorju so za našo
brodovo, kao da jo mornarica u najljepšom
ovlatu.

Ti porozl bijahu usrokom, da su pro-
pala naša dva izvrstna brodatarska društva
"Associati marittima di Sabinocello" i "So-
cieta di Regnum". (Čujte! čujte! na do-
nici), jer ti su porozl propugali dionci
njihov dobitak, to se nisu dakle mogla održ-
ati, prom je "Societa di Sabinocello"
imala preko četiri milijuna prometnog ka-
pitala, to imado vrlo dobro uspjehova. Nu
ona nije mogla pokrivali troškovo, ter mu-
radno likvidirati. Taj bi vinokoj vindi pro-
poradu, noka se bar povodo sa primjorom
ugarske vlado. Ova ju, ako sam dobro
obavještjen, suspendirala pobiranje porova
za brodovo daljnoga plovanja, to timo
omoguđila jnu napredovanje. Da što toplije
preporučam nj. pruzav. ministru trgovine,
da vo bar i kod nas tako uradi, to čim prije
mogudo obustavi utjerivanje ovih porova.
Daljo vilo se odjedno pomanjkanje nuž-
dnih zakona. Brodarski rod dočudo se ov-
dje razpravlja, ali žalibože vrlo polagano
se dalje pomišo. Svakako nemože se to
u grolu uplatiti kući, jer sada vladaju os-
obiti iznimni č. nošaji. Nu bilo bi vođ kra-
jnjo vrijeme, da dobijemo poput drugih po-
morskih država, pomarski zakonik. Držim
ipak, prema onomu, što sam u novijah
dionu, da nije naša vlada kriva rad toga
zaviedonja, vođ da jo tu opot zapri-
kazam. Nadam se ipak, da će jednom
nj. prouzvišenosti ministru trgovine peći
za rukom, da tu zaprieku odstrani. Do-
zvolite mi, gospodo, sa spomenom još ne-
koju erodstva, kojimi da se tom nepovolj-
nom stanju u pomoć priškođi. Nekeja od
tih sredstava spomenuo sam već tekom
moja govora. U toj stvari postario je g.
zašt. conte Vojnović interpelaciju, koju
sam i ja podupirao. Dalje sazvana bjo
god. 1885. ankota, da vidoa, kako da se
podigne naša trg. mornarica. Takovo po-
vjerstvo vidovalo ju u Trstu i na Rieci,
to podastrielo svojo izvješće. Sada su vođ
protoklo tri godine, a žalibože neima još
nikakvo riečitbe. Ja bi a toga preporučio
njeg. pruzav. ministru trgovina, noka on,
koliko u njegovoj moći stoji, učini svo
mogudo, da se to pitanje vođ jednom rieši.
Predložio, koji su stavljani, od najveđo sa
važnosti, i kako su gospoda vidila, pro-
padaanja trg. mornarice tako je rapidno,
da zaista svaki mjesec, za koji se stvar
zavlači, nanosi najveće štoto. Još jednu
misao rudo bi razložiti.

Višo zastupnikah bavilo se pruzatroj-
stvom ministarstva trgovine, pa budi i
meni dopušteno, da koju o tom reknom.
Moja gospodo! Moram prije svega kazati,
da nitko višo od mono nepriznaje izve-

stnih sposobnostih današnjoga upravitoja
trgovackoga urada. Njegovu marljivošć,
njegovu usrajnost, priznala mu jo kuća.
Nije ni dakle namjera, da ono što ču rieši,
nošu kazati obizrom na osobnuj prouzvi-
šenosti. Nu kako bjo vođ jučer spome-
nuto, na njegovih lođjih podiva toliko terat,
toliki broj i tolika raznolčnost posala, da
snagi jednoga čovjeka nije nikako mo-
guće, da svomu tomu zadovolji. (Povla-
đivanje na dionici.) Što sa mono dakle
tudo, ja bi mornaricu isluđio iz ministar-
stva trgovine, to predložio, da se stvorl
posebno ministarstvo sa pomorstvo (Stravo!
na dionici) To nije ništa novo, mi smo
vođ imali ministarstvo sa pomorstvo, nešto
da ga opot nadobijomo. To bjašo dionu,
kada ja naša mornarica bila u najljepšom
ovlatu. Nu kako sam vođ razložio, mi im-
adomo toli izvrstni materijal momčadi, toli
izvrstnu obalu, a nijednim sa nepodnoš-
jomo. Kad bi postojalo posebno ministar-
stvo, bilo bi to posvo dragulje. Gospoda u
njem mogla bi se takljudivo baviti po-
sebni študin sa mornarice, to posvo drugo
uspjelo postidi.

To jo misao, koju sam namjoravo
samo nužradno razložiti dalnje propu-
štam mjerodavnim faktorom. To sa osnovu,
koje ldu dakoko i nu što opot kao nuob-
hodno nuždno preporučam nj. prouzvi-
šenosti, jest, da se obustavi utjerivanje teo-
vazina i dohodarina; to jo nuobhodno
nuždno mjeru; a toga toplje molim gospo-
dina ministra finansija — prem ga ovdjo
neima — da odredi što jo nuždno u tu
svrhu. Gloda premijah također sam vođ
spomenuo, da obizrom na okolnost, što sa
premijsu u Francuzkoj i Italiji uvedeno,
da bi bilo šćilni, da sa i kod nas uvodu,
jer inače naša mornarica nemože konku-
rirati a talijanskom i francuzkom. Morao
bih napokon govoriti nekotjih laških rad-
njah, koje i onako napadaju u ovaj uslov.
Budno jo ipak gosp. predsjednik izrazio
želju, noka budem kratak, to ču ja na-
vesti samo imuna mjestu, gdje bi valjalo
to radnje preduzeti, a to mogu učiniti
timu laglje, budno sa to radnje vođ pro-
muđeno, to kod pomorskih oblasti ležo
osnova, bar za vol dionici. Svo so odnosa
na moj laborni kotar. To sa svo propo-
ruke mon učinjeno, to koje moram izvršiti.
Moram spomenuti, da to radnje nobi bilo
skupo, svo skupi stojebi li 100.000 fr.
To sa samo radnje u Silu kod Dobrinja,
Krački, Njivici, Milistecoj, Puntu i Staroj
Buzi na otoku Krku, zatim radnje na
Unjah i na, koje svo što toplije preporuč-
am njegovoj prouzvišenosti. Gloda po-
sljednjo radnje moram spomenuti, da jo
vođ pred deset ili dvanaest godina vr-
štena u državni prolinaar i visoka kuća
da ju jo primila.

Budno so kašnjo uvidilo, da prvo-
bitna osnova neodgovara vrsti, htjelo so ju
promjeniti; nu ta promjena nije došlo
jo izvodona, to jo vođ krajnje vrijeme,
da se izvedo.

Zaključujem, zahvaljujuć so gospodi,
koja su imala prijaznost, da su me slušala.
(Povlađivanje na dionici.)

Pogled po svijetu.

Trst, dne 30. maja 1888.
Austro-ugarska: Cesar i priesto-
lanskiudnik pripiše jučer u Bruku na
Litavi, da pregledaju tamošnju posadu.
Carovinsko vijeće zaključiti će so
ovih dana, a otvoriti istom mjeseca
setembra.
Nj. veličanstvo upravilo je na
ministru Kalnokyja, Taaffa i Tisza
pisma, a kojih jim javlja, da su dolo-
gacijo sazvano na 9. junija u Bu-
dapeštu.

U ugarskom saboru odgovorio jo
minister Tisza na interpelaciju Hol-
dijevu, radi sudjelovanja na parizkoj
izložbi. U svojom odgovoru odvradao
jo ugarske obrtnike od izložbo rokuć,
da on nošu nijednomu zabraniti sudje-
lovanje, ali dužnost mu jo savjetovati
ugarskim državljanom, da so ikano
svakog sudjelovanja; on tomolji svoj
odgovor na tom, što so jo situacija
koja prieti ratom, od lani promienila.
Zastupnici su ga prekidali više putah
opazkami, medju kojimi jo jedan ra-
kao, da u Ugarskoj Bismarck vlada.
Također nekotji čestici u obće
austrijske obrtnici, koji nakaniko su-
djelovati kod to izložbo, odustado, jer
dobiše mig, da su vidi krugovi
proti svakomu sudjelovanju kod to
izložbo.

Hrvatski sabor razpravlja sada
osnovu zakona u kozonom postupku.
Učestvovali su u generalnoj raspravi
nekotji zastupnici opozicije, medju ko-
jimi kao strukovnjaci dr. Banjavčić i
dr. Amuš; tvrđavo prvoga trudio so
jo pobiti ban sam, dočim su govornici
vođino mudro šutili. U školskom od-
boru razpravljalo so jo nova osnova
školskoga zakona, pak su srbski za-
stupnici proti njoj govorili.

U Zagrebu pripravljaju so na sja-
nju dočok prejasnih prestolonasljedni-
kah Rudolfa i Štapanja. Pripijeti će
iz oiole zemlje poklonstveno deputacije,
a i mnogo drugih dostojanstvenikah.

Srbija: U kraljevini Srbiji pri-
pravlja kralj narodu opot novu usro-
đujuću naprednjačku vladu, početak
jo taj, da se mjonjaju svi sadanji po-
litajni činovnici sa pristajkami napred-
njačkah, pak će razpustiv skupštinu
opot provesti slobodno izbore, zašti-
čeno bujnoti.

Bugarska: Kako so to bilo
sajno svečanosti na putu princa Ko-
burga po Bugarskoj vidi so iz togu,
što sa mu bacali krumpir u kočiju,
a da so ovjekovioži putovanje, dao jo
Koburg zaploniti nekotjim rodoljubom
imanja, od kojih jednomu u vriednosti
od 60.000 rubaljah. Naravno da je ta-
kovo putovanje ajajno.

Rumunjska: Kako so iz Bulca-
rošta javlja nisu so jošto seljački no-
miri posvo utišali, jer jo bilo u no-
kotjih selih kotara Roman u Moldaviji
ozbiljnih pobuna, to so je morala
onamo odaslati vojska.

Rusija: Ovih so je danah u slavu
krunjenja sadanjoga cara otvorila ve-
lika zakapsijska željeznica do Samar-
kanda; vlak je bio svečano nakiden
i po cijeloj prugi živo pozdravljan.
Ova je pruga od strategičke važnosti
za operaciju Rusije u srednjoj Aziji,
to jo b. r. r. r. r. mnogo otežčala polo-
žaj u Kini i Afganistanu, jer so on-
dje neće moći sa Rusijom mjeriti.
Ministar grof Tolstoj nastupio je
dopust, koji će trajati do 1. listopada,
prije je pako potvrdio grofa Ignatijeva
za prodajonika slavjanskoga dobro-
tvornoga društva u Petrogradu.
Francuska: U republici drža, da
so oiole agitacija proti izložbi godine

Nepotpisani se dopisi ne tiskaju. Pripremljena se pisma tiskaju po 5 nov. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 no., za svaki redak više 6 no.; ili u slučaju opštovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se štiju poštarskom naputnicom (sa svojom postalo) na administraciju. Naša blagost ima, prošimo i našu blisku poštu valje točno osnažiti.

Komu list nadođe na vrijeme, noka to javi odpravništva u otvorenom pismu, na koje se no plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Roklamočja“.

NAŠA SLOGA

Izslai svakog četvrtika na celom arku.
Dopisi se nevradaju ako se i notlekaju.
Nobiljogovani listovi se neprimaju. Prodajna r postarcom stoje 5 for., na soljako 2 for. na godinu. Izvanjorno for. 2 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan carovino više postarina.
Na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalazi se u Via Toronto br. 19.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokrvari“, Nar. Pos.

Govor

zastupnika dra. Dinka Vitića, izređen u sjednici carovinskoga vladu dno 16. t. mj. prigodom rasprave proračuna ministarstva trgovino.

(Konač.)

Delazim sada na specijalno razloga, a to ću ponajprije spomenuti sustav promija. U Francuzkoj nalmo stvarci. Jo zakon, koji brodovlastnikom daje promiju ako proplovo toliko i toliko miljah. Abstraktno usov, na ili proti tomu sustavu, dade su mnoga govornici, kao i glado promija za lavok raznih predmeta, kao n. pr. žedre, rak je. Nu ako jedno državo uvadja tu promiju, moraju se i drugo na njma povuati, jer inače nemogu uderati konkurenciji. Oni brodovlastnici, koji od države dobivaju promiju, mogu udeliti vrlo nisku vozarinu, dnapno i ispod ceno, dođm brodovlastnici države, koja nadoje promiju, nemogu tugu želiti, nemogu dakle konkurenciji. To je dakle specijalni usrok, koji se tiče nošo trg. mornarice, pa jor na baš dno najbitije nam državo uvalo sustav promija, imado bi nna to skloniti, da ga i mi uvodimo. Drugi specijalni usrok je volidna ladjah na jadro. U drugih državah, naročito u Englozkoj i Francuzkoj, lade su voliko, a timo naravno da su silno manji troškovi režije, jer je razmjerno broj momčadi manji. Timo vodi brodovi u daloko sa boljom položaju, nego li manji. Naravno, da mi nemozemo žeo se tiče bogatstva, volikih kapitala i izvatnog materijala za modernu brodogradnju, nalmo željoza, a dno d kašnjo govornici, konkurenciji a Englozkom, ali i našim brodovlastnikom valja omoguđiti, da grade voliko brodova, to prije svoga valjalo bi olakšati vjeronju pomođu vjeronjskih zavoda. God. 1850. narodna banka pozajmila je pol jantvomo državo lošinjaka brodogradnjačkom milijun forinti, a taj najam jnado od najveđe korist za spomenutu brodogradnjaču, prem su morali pladati deset po sto interesom. Pomoglo se brodogradnjačkom, timo je i država dobila a i narodna banka, koja je nadvaj dobila kapital a kamati. Isto tako morala bi sada država, kao tada narodna banka, na pod povoljnijim uvjeti, brodogradnjačkom, koji bi tražili, kreditirati stanovitu glavnicu, da jim bude moguće graditi brodove volikih dimenzija. Drugi specijalni razlog jest vaterijal broda. Kako je poznato, prije su se brodovi gradili iz drva. Mi u našoj državi imadomo izvatno vrsti drva, koja bi bilo prikladne za brodogradnju, i koje nisu razmjerno ni ekupe. Nu sadna našlo se, da su brodovi gradjeni od željoza mnogo trajniji, da se kod njih manje troši na popravku i da se mogu graditi puno veći. U tom emo pogledu mi vrlo zaslati, jor za gradnju brodovah od željoza nužni su silni, vrlo skupi strojevi, koji zahtjevaju, da se uloži voliki kapital.

Toga kapitala nisu imali naši brodogradnjačnici, to avo to brodove, sagradjono od željoza, moralo se kupovati u inozemstvu, naročito u Englozkoj. Sada u novjio vrijeme jedan brodograditelj u Lošinj kupio je s velikim novcom nekoliko strojeva, to je već i sagradio željeznih brodova, nu kako rekoh, nalmo takvih novdanih sila, koje bi podupirale povodo ovakvo poduzeće, ako nedođe kakva pomođ od države. Drugi usrok je pomanjkanje osiguravajućih društva. Prije je obstojalo u Lošinj uzajamno-osiguravajuće društvo „Mutua“, drugo, također „Mutua“ zvano, obstojalo je na Rioci, a jedno u Trstu, nu radi popadanja mornarice, morali su dionici pladati vanredno visoko promiju, 6 1/2 do 7 postotaka za brodove prvoga razreda, dakle za posvo novo brodove; naravno je dakle, da se ta društva nisu mogla više održati ter moradoše likvidirati. U kolovozu prošlo godine likvidirala je lošinjaka „Mutua“, a sada u travnju i riečka „Mu-

tua“, a kako šujom i tršdanska „Assouratrice“, koja se je bavila samo osiguravanjom brodova, nalazi se u likvidaciji, tako, da naša mornarica, hodo bi osigurala svoje brodove, mora ići u Englozku, Hamburg, Genovu (Čujte i na donici), jor ovdje u Austriji nalma ni jednoga jedinstotoga takvoga društva. (Čujte i na donici.) Pod ovimi okolnostmi posvo je nemoguće, da se još sadava mornarica. Dalnji usrok su konsularne pristajbe. One su vrlo tegetno, jer ne samo da jh valja pladiti u luci, in koje brod odplavi i u krzu doplovi, već i u svih osaklah (prestajeh). Ako bi dakle brod htio primiti stanoviti tovor u kojoj modjućajbi, valja mu se toga odrediti, jor bi u vedom dlohi službova takao višo imadalo od dobitka, koji bi dobio in nagrado za vozarinu. To pristajbe valjalo bi, pripredobiti jh s onimi drugih naroda, obaliti, a svakako valjalo bi posvo ukluditi one u modjućajbi, jor inače naši brodovi nemogu konkurenciji s brodovi drugih naroda, koji kao n. pr. Englozka pobiru takvo pristajbe samo u luci, in koje brod odplavi, to u onaj sa koju je odredjen. Timo toga nepodnosio je i poroz, koji žili našu mornaricu. Toolvarina i dohodarina od mornarice, sa našo brodove, kao da je mornarica u najljepšom ovietu.

U porozu bljahu usrokam, da su propala naša dva izvatna brodaraka društva „Societè maritime di Sabinoccolo“ i „Societè di Saguia“ (Čujte i šujte na donici), jor ti su porozal propatali celo njihov dobitak, to se nisu dakle mogla održati, prom jor „Societè di Sabinoccolo“ imala preko četiri milijuna promotnog kapitala, to imado vrlo dobro uspjevala. Nu ona nije mogla pokrivali troškove, ter morado likvidirati. Taj bi visokoj vladi poruzado, noka se bar poveda za primjeronu ugarsko vlado. Ova ja, ako nam dobro obavještjen, suspendirala pobiraju porozu za brodove daljega plovanja, to timo omoguđilo jim napredovanje. Ja što tojlije propuzadim nj. prouz. ministru trgovino, da se bar i kod nas takvo uradi, to šim prije moguće obustavi utjerivanje ovih porozu. Daljo vrlo se osjeda pomanjkanje nužnih zakona. Brodaraci red doludo se ovdje razpravljaju, ali žalobivo vrlo polaganom se daljo pomidlo. Svakako nemado se to u greih uplatiti kuđi, jor sada vladaju osobiti iznimni odnošaji. Nu bilo bi već skrajnje vrijeme, da dobijemo poput drugih pomorskih država, pomorski zakonice. Držim ipak, prema onomu, što sam u novlinah čitno, da nije naša vlad kriva rad toga zavlačenja, već da je to opet zaprieka dualizam. Nadam se ipak, da ćo jednom nj. prouzivnosti ministru trgovino pođi za rukom, da tu zaprieku odstrani. Dovolito mi, gospodo, da spomenem još nekoga sredstva, kojimi da se tom nepovoljnom stanju u pomođ prisikodi. Nekoj od tih sredstava spomenuo sam već tekomo mogla govora. U toj stvari postavio je g. zast. conte Vojnović interpelaciju, koju sam i ja podupitao. Daljo sazavana bio god. 1885. aukota, da viedo, kako da se podigne naša trg. mornarica. Takovo povjerenstvo viedalo je u Trstu i na Rioci, to podastrielo svoje izvješće. Sada su već protaklo tri godino, a žalobivo nalmo još nikakvo riešitbo. Ja bi se toga propuzidio njeg. prouz. ministru trgovino, noka on, koliko u njegovoj mođi stoji, uđmi svo moguće, da se to pitanje već jednom rieši. Prodlozi, koji su stavljeni, od najveđe su važnosti, i kako su gospodo viedili, propadaju trg. mornarice tako je rapidno, da zaista svaki mjesec, za koji se stvar zavlađi, nanosi najveće štoto. Još jednu mieno rudo bi razložit.

Višo zastupnikah bavilo se preustrojtvom ministarstva trgovino, pa budu i nam dopustono, da koju o tom reknom. Moja gospodo! Moram prije svega kazati, a nitko višo od memo nopriznaje izvr-

stnih sposobnostih današnjoga upravitelja trgovackoga ureda. Njegovu matiljvošt, njegovu ustrajnost, priksala mu je kuđa. Vije. mi dakle namjora, da ono što ću reći, noda kazati obitrom na osobu nj. prouzivnosti. Nu kako bjo već juđor spomenuo, na njegovih lodjih pošiva toliko toreb, toliko broj i tolika raznoliznost posala, da snagi jednoga šovjoka nije nlikako moguće, da svomu tomu upravlja. (Povladjvanje na donici.) Što se memo dakle tiče, ja bi mornaricu isluđio in ministarstva trgovino, to prodložo, da se stvori posebno ministarstvo za pomorstvo (bravo na donici) To nije ništa nova, mi smo već imali ministarstvo za pomorstvo, našlo da ga opet nadobijemo. To bljaho dolm, kadja ja naša mornarica bila u najljepšom ovietu. Nu kako sam već razvilo, mi imadomo toll izvatni materijal momčadi, toll izvatni obalu, a nijednim se neposluhućimo. Kud bi postojalo posebno ministarstvo, bilo bi to posvo drugadijo. Gospodo u njom mogla bi se iskljuđivo baviti povolni tlođimni se mornarice, to posvo drugo uspjelo postidi.

To ja misao, koju sam namjoravao samu mizgoditko razložit: daljo propuzat mizgoditko faktorom. To su osnovu, koje jdu daloko; nu što opet kao neobhodno nužno propozidam nj. prouzivnosti, jest, da se obustavi utjerivanje toolvarino i dohodarino; to je neobhodno nužna mjera; s toga tople molim gospodina ministra finansija — prom ga ovdje nalmo — da odredi što je nužno u tu svrhu. Glado premijah takodjer sam već spomenuo, da obitrom na okolnost, što su promija u Francuzkoj i Italiji uvodono, da bi bilo želiti, da se i kod nas uvodu, jor imado naša mornarica nemado konkurenciji s italjanikom i francuzkom. Morao bih napokon govoriti o nekotjih luđkih razljah, koje i onako spadaju u ovaj nastav. Budući je ipak gusp. prodajesitak izratno željo, noka budim kratak, to ću ja navedi samo imona njšto, gdje bi valjalo to radnje produeži, a to mogu udeliti tim laglo, budući su to radnje već produdono, to kod pomorskih oblasti ležo osnovu, bar za veđ dlo lath. Sve se odneso na moj izborni kotar. To su avo propuzke moai odnjono, to koje moram izvršiti. Moram spomenuti, da te radnje nobi bilo skupo, avo skupa stajelo bi 100.000 fr. To su nalmo radnje u šlu kod Dobrinja, Roški, Njivici, Matinakoji, Puntu i Staroj Buđici na ojekt Kriva, zašim radnje na Ustajih i Ili, koje avo što tojlije propuzidim njegovoj prouzivnosti. Glado pozajduje radnje moram spomenuti, da je već pred dosti ih dvannost godina uvježona u državni profilmar i visoka kuđa da ju je prijala.

Budući se kašnjo uvidilo, da prvobitna osnovu neodgovara svrhi, htjelo se ju promjontiti; nu ta promjena nije doselo još izvedena, to je već skrajnje vrijeme, da se izavedo. Zaključujem, zahvaljujuć se gospodi, koja su imala priksanost, da su mo slušala. (Povladjvanje na donici.)

Pogled po svietu.

Trst, dno 30. maja 1888.

Austro-ugarska: Cesar i priestolonasljednik prisioješe juđor u Bruk u Litavi, da progledaju tamošnju posadu. Carovineko viede zaključiti će se ovih dana, a otvoriti istom mjeseca setembra. Nj. veličanstvo upravilo je na ministru Kolonkyja, Taaffa i Tiszu pisma, u kojih jim javlja, da su delegacije sazvana na 9. junija u Budimpeštu.

U ugarskom saboru odgovorio je ministar Tisza na interpelaciju Hofstjovu, radi sudjelovanja na parizkoj izložbi. U svojom odgovoru odvradao je ugarske obrtaliće od izložbo rekud, da on našo nijednomu zabraniti sudjelovanje, ali dužnost mu je savjetovati ugarskim državljanom, da se kuno svakog sudjelovanja; on temelji svoj odgovor na tom, što se je situacija koja prieti ratom, od lani promionila. Zastupnici su ga prokidali više putah opuzikami, medju kojimi je jedan rekao, da u Ugarskoj Bismarck vlada. Takodjer nekotji žeski i u obćo austrijski obrtalići, koji nakanjše sudjelovati kod to izložbo, odustalo, jor dobiše mig, da su viši krugovi proti svakomu sudjelovanju kod to izložbo.

Hrvatski sabor razpravlja sada osnovu zakona u kaznonom postupku. Učestvovali su u generalnoj raspravi nekotji zastupnici opozicije, medju kojimi kao strukovnjaci dr. Banjavčić i dr. Amruš; tvrduju prvoga tudio se jor pobiti ban sam, dođim su govornici vedino mudro butili. U školskom odboru razpravljala se je nova osnovu školskoga zakona, pak su srbski zastupnici proti njoj govorili.

U Zagrebu pripravljaju se na sjajan dođok prejšnjih pristolonasljednikah Rudolfa i Štefanije. Prispjati će iz ciela zemlje poklonstveno deputacije, a i mnoga drugih dostojanstvenikah.

Srbija: U kraljevini Srbiji pripravlja kralj narudu opot novu ustrojbuju naprednjačku vladu, početak je taj, da se mjonjaju svi sudanji politični činovnici sa pristabami naprednjakah, pak se razpusti skupština opot pravosti slobodni izbora, zaštimone bijnesti.

Bugarska: Kako su to bilo sjajno svodnostu na putu princa Koburga po Bugarskoj vidi se iz toga, što su mu bacali krumpir u košju, a da se ovjekovjeđi putovanje, dao je Koburg zaploniti nekotjim rodoljubom imanj, od kojih jednomu u vriednosti od 60.000 rubaljah. Naravno da je takovo putovanje sjajno.

Rumunjska: Kako se iz Bukarešta javlja nisu se jošto soljački nomiri posvo utišali, jor je bilo u nekotjih selih kotara Roman u Moldaviji ozbiljnih pobuna, to se je morala onamo odaslati vojska.

Rusija: Ovih se je danah u slavu lrunjenja sudanjenja cara otvorila volika zakaspjiska željeznica do Samarkanda; vlak je bio svečano nalizjen i po cioljoj prugi živo pozdravljan. Ova je pruga od strategičke važnosti za operacije Rusije u srednjoj Aziji, to je Englozkoj mnogo otežala položaj u Kini i Afganistanu, jer se onaje nećo moći sa Rusijom mjeriti. Ministar graf Tolstoj nastupio je deputat, koji će trajati do 1. listopada, prije je pako potvrdio grafa Ignatijeva za predsjednika „Slavjanskoga dobrovoljnoga društva“ u Petrogradu. Francuzka: U republiku držje, da se ciela agitacija proti izložbi godino

1889. na uspomenu prve revolucije vrši po receptu kneza Bismarka, koji da je i na svoje saveznike u ligi mira uplivač, da službeno neudjeluju kod te izložbe.

U Marsiliji držaše Francozi i Talijani sastanak o skupnom sporazumku i sprijateljstvu. Na taj je sastanak došao i jedan novinar iz Rima, kojega govoru se je silno odobravalo, jer je govorio o skupnom francuzko-talijanskom političkom postupku.

Njemačka: Između njemačkog carstva i francuzke republike vječna će biti nesloga, dokle jedna od njih ne-omogno. Ovih se je dana opat uvitlano prašinu radi jednog putnika, kojeg nisu htjeli Francozi propustiti preko granice, jer nije imao propustnice. U Njemačkoj se sada rogobori svašta i oni hoće uvesti strogi nazor u propuštanju putnika iz Francuzke

Carinski rat proti Rusiji čini se, da se u ritiradi, jer se političkojezno listovi u tom smjeru izražuju, videć, da se u Petrogradu toga no-boje, nego da se, kako ono naša kaže, pripravljavaju, da klina s klinom izbiju.

Glasa se, pošto se je carar ponješto oporavio to može opat raditi, da je sada na dnevnom redu odstup mini-stra Puttkamera i policijskog Hofa.

Franina i Jurina.

- Fr. Da bi reć, da su va Pazino promonili presidenta od talijanske politiki?
- Jur. Najbrže zato, kad da bosoda "Strak" ni dosta talijanska.
- Fr. Koga su pak sada zabrali?
- Jur. Jonegu, komu imo snjova na "11".
- Fr. Dakle već nato niš krajnjakoga.
- Fr. Jo pnamla va Visklaudo sva koblišan, ku su odrli na Peronakoj lokvi?
- Jur. Promalo je bilo, tor nisi Lubinšani mogli ni koati dobit, kad su jtm Ken-nejli vrata otvorili.
- Fr. Tako sa su šli iđni doma?
- Jur. Vero su nosli doma va bisagah neki nožini, neki ropini, neki ušona, a višo njih je razdolišo črvin, prčum, žoludno, plućn i jotra.
- Fr. A li, ma su dobregā Šumiga!
- Fr. Naša zlatna "baba" tuž se, da nozin kado su va Istraj Kerkveo.
- Jur. Tor nozna valjda ni toga, da joj gospodari nose tikru na vrato.
- Fr. Još se hvali, da pozna dobro Istru.
- Jur. Dragi ti, ni znala pred malo let ni kado je Buzot, Pazin, Motovun, Tin-rijan, Zminj, Oprtlje i čuda drugih meat, ma pitaj ju malo danas, čob videt, kako će se valje za ulom po-šosat.
- Fr. Ma, ako baš nezna kado su Kerkveo.
- Jur. Neka gre Marko va školu s onomi, kom zada sato visi.

Različite viesti.

Obćinski izbori u Motovunu obavili se mjeseca septembra prošle godine, u Tinjani mjeseca decembra prošle godine, u Oprtlju mjeseca febraru t. g. Kod svih tih izborah pobijedila je naša narodna stranka. Protivnička stranka uložila je svuda utoke proti tim izborom, a ti nisu niš danas riešeni, dođim nas izku-stvo uči, da bivaju utoci naši svuda, gdje pobjede Talijani, namah riešeni. Imenovanja. Gosp. Tomo Zarić, pošt. komesar, imenovan je pošt. tajnikom u Trstu.

O. kr. namjostništvo u Trstu imenovalo je među drugima i g. Antuna Rebeka, namjostničkoga šerovodju, privremeni političkim komesarom. Njeg. Veličanstvo imenovalo je pred. g. K. Moschiu, župnika u Miljah, kanonikom u Kopru; nadalje kanonika-župnika pred. g. Iv. Basillico u Puli, dekanom onoga kaptoia.

Ravnateljom komisijstih knjigah za Vodnjak bijaše imenovan g. Konstantin Ostrogovich. Gosp. Antun Benussi, diurnista u Malom Lobinju, imenovan je kancelistom u istom mjestu, a za Eulu diurnist g. Josip Tironi.

Diocuzanske viesti. Dno 26. junija dieliti će presr. blakup gosp. dr. Glavina sv. bernu u Miljah.

Otvoren je natječaj do konca t. m. na župu u Truskah.

Na novo ustrojeni beneficij "Marzari-Erbocovich-Manzoni" otvoren je natječaj do 30. junija t. g.

Mjesto g. Fr. Maršniko duh. pomoćnika u Kastvu iđo za duh. pomoćnika u Lovranu g. Iv. Pipan duh. pomoćnik u Kastvu.

Pomorskim kapitanim imenovala je kr. pomorska gubernija na Rloot sljedeću gg. podkapitano: Josipa Dobrinovića Markova iz Greca, Grgura Kamancovića Josipova iz Dobrote i Romna Lovrića iz Bakra; a podkapitano mornara: Frana Šušlića Matina iz Kostrona (av. Lucija), Antuna Zagabrijlu Josipova iz Plovanje i Karla Marčiča Nikolina iz Voloskoga.

Drugi govor zastupnika g. dra. Dinke Vitošića, izročon u carovijakom viedu dne 26. maja t. g., i to o nedostatku i neurodnostih kod uprave istarske komisijstno-rasteratno zaklada, doneti domo u budućem broju, jer nam za danas nedostaje prostora.

Predujedništvo pol. društva "Edinost" pozvilo je sjednicu gg. odbornika namjost-nike za nedjelju dne 9. junija t. g. u 10½ sati u jutro u prostoriju "Dolatskoga pod-pornega društva" (Via Molin plocolo broj 1). Pošto je na dnevnom redu vrlo važan predmet, očekujemo od gg. odbornika, da će doći u potpunom broju sjednici.

Utak pol. društva "Edinost" u pita-nju sloveskih pučkih škola u Trstu bijaše od ministarstva u istnu odvren i to zaloga, da nebihaš tabor pol. društva "Edinost" op-novišćeno u svoje ime padnašt utoku u pi-tanju ustrojstva javnih pučkih škola, to da je mandat učstva od strane otacali obitajli, imajudih prvo utoku dođiše utvrdjen al nio dokazan. Mi ćemo se u budućem broju svratit opet na ovo pitanje.

Novi odbor "Slavjanske školnice" u Trstu. Na glavnoj skupštini naše školnice, održavanoj u našelju, bijaše izabran sljedeći odbor: G. Mato Polički predsjednik; odbornik gg. Truden Ante, Mueher Ivan, Mančoh Ivan, Buno Ivan, dr. Glaser Karol, Kavčič Josip, Vilčić Hinko, Vučković Gjurjo; namjostnici gg. Zvab Lovro, Purčan Lajo i Straus Josip. U prvog odbornikoj sjednici dne 20. t. m. konstituirao se novi odbor izabrav podpredsjednikom g. Truden A., tajnikom g. Mueher Iv., a blagajnikom Muehčoh Iv.

Hrvatski "Šulforan" (školsko društvo). Pođ tim naslovom donaha baš deseti drug. štakački "Nepristran" u 10. broju od dne 18. nauja vrlo lep članak o uzgoju dleca, o nje-muškem školak-u u društvu "Šulforan", kojim se širi germanizacija među nejnemačkim narod, o sličnom českom društvu "Ustredni matice školska", koje odbija germanizaciju u Českoj, to napokon o talijanskom društvu "Pro Pa-trin", koje hoće da potaljanši Slavene Zri-morja, Dalmacije itd. Među ostalim pišo "Nepristran".

Mi smo obkopteni Talijanima, Mađurima i Njemcima, a svi ovi narodi mnogo žilavijo i utrajnijo rade za svoju stvar, nego li mi. Što rade Niemci, poznato je, a komi nije znano što rade naši susjedi Mađjari i Talijani? Oni nastoje tudje narode silom odgoja za se pređobiti i u svojih pređobiti, a mi nismo kadri ni svoje obraniti.

Što što rado Talijani u Trstu sa svojim društvom "Pro-Patria", kojemu ju zadaca širiti i držati talijanski jezik i talijansku civi-lizaciju u Trstu, Istri, Gorici, Trentinu i Dalmaciji Osnivaju pučke novine i poplavljuju neprestanom agitacijom sponenute krajove, gdje, osim Trsta i Trentina, živi ogromna većina našega naroda. A što radimo mi? Kako se podupire "Naša Stoga", kako se podupire "Bratovščina hr. ljudi u Istri", "Pučke no-vino" u Zagrebu, "Društvo sv. Jeronima" i "Matica Hrvatska" u Traljavu i nikako".

Preporučamo svim hrvatskim rođolju-bom, da vnažo ovo zlatno rieči, to da se po-vedu za primjerom Njemcah, Talijanah i naše braće Čeha.

K izborom u Vižinadi. Ovi: dana obavio se izbori za občinu Vižinadu, no dok ovo pišemo, nije nam još poznat uspjeh izbora. Bilo kako mu drago, nas

vožo dužnost, da sablijžimo šinjencu, kako nam jmeno pokazuju, kako su naš protivnici u onoj občini izborne leto sa-stavili. Primjora radi navadjamo ovdje, da bivašu u jednom mjestanuc — Kastellru — ispušćena iz izborne listine 29 nazva obdnara. Izpušćilo se jih i iz drugih izvanjakih mještah rodomice, kako se jo gospodi svjidašo. Naši obdnari uložio po dva puta utok proti taku sastavljenoj listini, no utoci bivašu jim oba puta od-vrženi, a izbor se obavio na temelju po "gospodaku" sastavljenoj leto. Našim ob-dinarom npraoštaje drugo, već za sludaj, ako kod izbora propadu, utoci se proti neuredno sastavljenoj izbornoj listi na vr-hovno upravno sudšte u Beču, gdje se ovakva pitanja riešavaju. Mudjutim dokamo da vidimo, kakav će biti uspjeh izbora, o domu ćemo valjda biti obavješćeni prije, nego li bude naš list dotlekan.

Doznajomo naknadno, da se jo većina naših biraćah u III. Hloju ustogla od gla-sovanja, pošto jo uvidila, da joj je sav trud uzaludan proti našlju i spietkjem tal-janskoga gospoda. Za uspjeh u II. i I. Hloju nomenamo joško, no čuško da jo prošio bošje nego li u III. Hloju. O tomu domo, čim nas obavijesto tamošnj prijatelj, progovoriti buduć put.

U Višnjani nam pišu, da se našim za-stupnikom g. Dra. Antunom Vitošićem iz hrvatskim jezikom u občinskih sjednicah. Znalo se jo, da će talijandeli ovo neguće odniti, da se naš jezik neuvodilo u onu občinu, no da će do toga doći, toga se nije nitko nadao. Naši zastup-nik noka se jako toga nohoje, jer su njih jo sankon i pravo, pa ako jim se što i najma-njoga dogodi, noka odmah prijavo c. kr. drž. odvjetništvu u Trstu. Došta su već naši ljudj trpili, no ovdaha nesamju ni depuštiti, da jih ma hio tko gril i paulo.

Naš načelnik Petar de Collo nede još da živo o našem jeziku. Evo kako se jo izrazio u občinskoj sjednici 20. decembra p. g. polug zaplanki:

"Načelnik opomijho jednamt za vsjek, da nede biti uzet u vjatraš nikakav predlog niš upit udinjen u slavnom jeziku, radi toga morat će svaki zastupnik prije nego li učini kakav predlog, moliti ried talijanskim je-zikom, to će njemu dohly ried, g o v o r i t i i s t i m i n o d r u g i m j e z i k o m".

Nismo vjerovali, da jo što takova mogno iznaiti u javnoj sjednici načelnik občine, iz-brum od zastupstva, u kojem sjedo skoro svi naši zastupnici.

Naši zastupnici nisu se sjestili, da proti tomu n o z a k o n i t o m u postupku načelniku podignu pritužbu. Na uvjereni smo, da će prvom sgodom, kada će se načelnik pro-tiviti njihovim pravednim zahtjevom, učiniti potrebito karnice, da se takovomu postupku na-pit stano. Takova ljud valja sjestiti, da ži-vimo u Austriji, gdje imamo svi jednaka prava.

Nepopulhno pako, kako takav postupak trpi c. kr. kapetanat u Poreču, u nu čelu mu g. A. Ellweschegg; zašto nepokazho taj ona czer-žuju, kojoh smo od njega navikli?

Važno riešitba vrlinovog kasuljonahog suda u slamparskih poslovih. Dno 10. decem-bra pr. g. blo je zapljenjen "Slovenski Na-rod" radi nekog članka, u kojem jo državno odvjetništvo našlo zločin veleizdajo i prestu-pak proti javnom miru po § 302. k. z.

Zemaljski sud u Ljubljani potvrdio jo medjutim zaplenu suda u koliko se ista či-nila prestupka po § 302. Zločina veleizdajo nije isti svit našto u zapljenenom članku, ali jo ipak potvrdio zabranu dalnjeg širenja čla-noga članka. — Proti tom odlicu zemaljskog suda pritužilo se jo državno odvjetništvo pri-zivnomu sudu u Gracu, koji jo pritužbu odbio s razloga, što kvalifikacija kažnjivog čina ima biti samo podloga za zabranu dalnjeg širenja članka, u pošto jo zemaljski sud dalnje širenje cilog članka zabranio, nemože pritužbi držav-noga odvjetništva njesta biti".

Usljed te odluku višjega suda gradnačkoga, uložil generalni prokurator u Beču kod kasaci-onalnoga suda ništovnu žalbu na obranu za-kona. Kod dođiše razprava, koja bje usljed toga mrečena, zastupao jo generalnu prokuru generalni advokat g. dr. Schrott.

Vrhovni sud izrekao je, da se riešitbah gradnačkoga prizivnoga suda ruši zakon, pošto isti, što se pritužbo tiče, nepostavlja nikakvih granicah. Prizivni sud da jo imao pritužbu meritorno riešiti i izreći, da li jo u zaplje-nenom članku sadržan takodjer zločin veleiz-dajo, jer se u ništovnom slučaju nebi mogla po-terđiti zapljena cilog članka, i rieči, kojim jo državno odvjetništvo smatralo zločin veleizdajo, smjele bi se slobodno širiti. Da jo tomu tako, bilo bi se najbolje vidilo kod razpravno usljed ugovora, kad bi bio isti podnešen, kod koje bi se moralo razpraviti i odlučiti, što sač-njava zločin veleizdajo, a što prestupak § 302. u po tera, što se je smjelo tiskati i širiti, a što ne.

Kasacionalni sud nije se želje bavio o stvar, in merito", već je ječino u obće iz-

rekno, da se po zakonu nemiše zapleniti člani članak, kada u njemu samo jedna izroka ili stavka sadržaje učinak kažnjivog čina, već se mora zabraniti dalnje širenje samo dotične izroke ili stavke, sva ostalo može se slobodno dalje širiti i šitati.

Ovu smo važnu riešitbu zato prihćili, jer i kod nas slavno državno odvjetništvo redovito zabranjuje širenje cilogla članka, makar u njemu samo jednom riečju smatra povriedan zakon.

Iz Sovinjaka nam pišu koncom maja: Sludajno došao nam jo u ruko broj 826. poročko "L' Istria", u kojoj smo sa žalo-žću šitali, što se jo raspravljalo u pokra-jinskem odboru u sjednici 166. od dne 20. novembra prošle godine u pitanju naše škole. Zaključeno bjo nalmo:

1. Da jo pod eadajnim uvjeti soba za školu prikladna jedva za 20 djece i zato da se noderovoljava otvorenje redovite škole u našoj občini.
2. da se nemože izjaviti o naukovnoj jeziku, dok se noudino novi i savjo-stajni izvidi, jer da se zaplenik, udje-njono dne 8. augusta prošle godine u Sovinjaku, noslažo sa novim popisom puđanstva.

Da se čuje o tom pitanju i glas puka, molimo vas, g. urodnice, da prihćete u Vašom volecionomom listu koliko sledi:

Škola u Sovinjaku bijaše ustrojena ili ustanovljena od davna tako, da so mi togi niš nepojćamo. Podučavali su namo žup-nikol, pomoćnici i učitelji, a prošio je već skoro 11 godinah, što naimamo škole, t. j. odkad piam vuci avos u našoj občini. Glado smo imamo pako tekav od 60 djece, koji su prije polnali školu; sadn smo pako toj sobi pridružili i drugu, skoro u tolikom broju. Djeon sa sjedila u klupah dosta udobno, tako, da jih jo sjedilo u 14 klupah 70. Za stan, učitelj, dođiše va kuđu potrebita jo obdnin 1800 for, en popravnak isto i soba za školu drugli 700, a što vriedi stava soba za školu, stajalo bi ob-dinu oko 3500 for, i to, kako gospoda sude, bez ikakvo koriat. Glado naukov-noga jezika, koji ima biti u školi, pozvan jo blo puk na sastanak dne 0. augusta p. g., da izknaš svatko, koje jo narodnosti, koji jezik govori u obitajli i u kojom jeziku želi, da budu podučavana njogova djeca u školi; tako bi sastavljen zapisnik, a sljevna janta ga adbila iz usrokah, koje navodemo na početku. Zatim bje o c. kr. kot. školskoga vieda naložono predjedniku mjestnoga školskoga vieda, da sazove opet puk na sastanak u Sovinjak, to da noka ponovno izpta puk: koji jezik u obitajli govori i kojim jezikom želi, da mu budu djeca podučavana u školi. To se učinito, a vspjeh bijaše kao i prvi put.

Polazimo i taj zapisnik o. kr. školsk. viedu još mjeseca jenara t. g., a još niš danas nije riešitbo. Iz zapisnika, nastav-ljenih za školu u Sovinjaku, noka nlyna unta sudi, koje osobe su vjerodostojnijo, da li smo koje su vodilo stvar za školu ili ono, koje odredilo novi popis puka, to koje upisano u Sovinjaku, Jermanski i Siro-čići avo sa Talijano i samo jednoga za Slavonca, na Brađanli; proko 70 za Talijane, a ostalo za Slavonca, na Polju skoro polovicu za Talijano, u Križbrugu i Sonju avo za Slavonca, jednino u Brđih upisano nekolicinu za Hrvato, ostalo pako za Talijane.

Eto, tako so sastavio popis u Sovi-njaku. Da smo znali prije ono što zna-demo vada, bilo bi moralo ono osobe od-govarati za svojo laž i dobro izprazniti žepove iii u hval, jer u našoj občini naima nijeznoga Fiorentina ili Savrina, nego svi smo čestiti Hrvati osim 8 obitajli u Sovi-njaku, koje so može suditi po prozinomih i nazivih mjestah.

Kad imademo dakle pripravnu sgradu, za stan učitelja, sobu za školu, pokučstvo, klupoj i sve što jo potrebito, nofal nam drugo, ako no učitelj. Zato pitamo slavnu juntu, da nam dopusti ustrojiti školu u Sovinjaku po želji puka i jo zahtjevno zakonno, to da mogu dotično obnati otvoriti natječaj za učitelja i to u pravo doba, da dobijemo školu do buduće nove školske godine. Ta stvar da se više nozateže, jer se tim naša hjeva gube i zanomaruju, kao i ona, koja mu bila dužna jur od 11 godinah našo polaziti školu.

U Lovinjaku naima primjerico niš djece, koja bi služila svedoncu u crkvi, a mnogo jih jo, koji su podivljali, nopo-važavaju ni Boga ni zakona, ni roditeljah ni sbrbnikah. Takova djeca nede biti zaist, na čast i koriet ni roditeljom ni domo-vini, al će bogmo a njima imati posla za-šon i pravica.

Fitamo došlo ponovno, da nam se dade što jo našo, što nam pravo i zakon zajamčuje. Mi smo sili kojekakvog zadir-

Oriena bol, kašalj, hripulavica, promuklost, narez zadržavice, črna, zapala, uslijed hlad. mogu se u kratko vrijeme izliječiti rabišnjom

NADARENJIH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi P. Prendini, inšar i ljekarnik u Trstu.

Veoma pomazu ušteđenjem, proporcionalno im. Prendinijeve kašljice nade, naravno i u hripulavici i grlojnih zapaljenjima nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazak. Valja se paziti od varalioh, koji je ponajviše. Zato treba uvijek zahtijevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (skatulo) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani Pastiglie na drugoj Prendini.

Clona 30 nč., kutijici zajedno sa naputkom,

Prodaju se u Prendinijevom ljekarni u Trstu (Farmacie, Prendini in Trieste) i u glavnicim ljekarnah svjetski. 24-10

PROLJETNI LIEK.
Kao najstariji i najizdatiji proljetni lek za mladu i stari, sa izvrsnom i odpravu po krvarenu krvi, proporcionalno najstariji i liebni vod slavna uporabljivanj slovedo i odlikovano budimske **Rákóczy-vode,** koju delko posebice proporcionalno nije treba. Glavno skladište u Trstu uvijek svako putnjena kod vlastitih klijenata brno Lauer, Lvonja Cillina, astin kod J. Serravallo, to u svih ljekarnah i mineralnih trgovinah. 20-3

Nova agencija za službe

u Trstu, Via Campanillo br. 1
bavi se namještvajem svakovrstnih službenikah u tu- i inozemstvu, uštorjuje ugovore, dobavlja izvješća sa potpunom tajnošću. Izvršuje također svakojaka pisma, molbenice, ugovore itd. Zalaže i rješava protiv uplati kamatah proizvodno, založeno u građevnoj zahojnosti (Monte di Pietà), kupuje i prodaje svakovrstnu robu. Dobavlja u jako nisko kamato novoo i upravlja svaki drugi posao. Dopisuje se hrvateki, njemački i talijanski.

Breita in **9** tait **Schnell** dampfern **Amerika** **Aufziehen**
Nihoro Auskünst:
bei F. Miesler, General-Schiffs-Expeditent, Bremen, Bahnhof-Strasse N. 10.

FILIJALKA V TRSTU
a. kr. priv. avstr.
KREDITN. ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplačila.
V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2% " 30-dnevni odkaz 2 3/4% " 3-mesečni " 3% " 6- " " 3 1/2% " 12- " " 4% "

Okružni odel.
V vredn. papirjih 2%, na venko svoto. V napoleonih brez obresti.
Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Roko, kakor za Zagreb, Arad, Gradeo, Iriarnenstadt, Inmost, Colovec, Ljubljano in Soluograd - br e x troškov.
Kupnja in prodaja
vrednostij, divit, kakor tudi vnovčevo kuponov pri odbitku 1%o provizijjo.
Prednjeni
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtom kreditu in Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mlostih - provizija po pogobit.
Na vrednasti 5 1/2% letnih obrestih do 1000 gld. za vsako svoto po pogoditi.
Uložki v pohrano.
Sprejemajo se v pohrane vrednostni papirji, zlat all srebrni donar, inozemski bankovci itd. - po pogoditi.
Trst, 3. marca 1888. 48--

Ljekarna Praxmayer
- ai duo mori -
Proletna liečitba.

Crvene kitice (The Milleri), Slati i proizvajajo krv. - Jodini prokušani lik, kojim izozava slaba probava, daravica u želudcu i zapoka. Uvoma koristan lek proti kožnim bolestim.

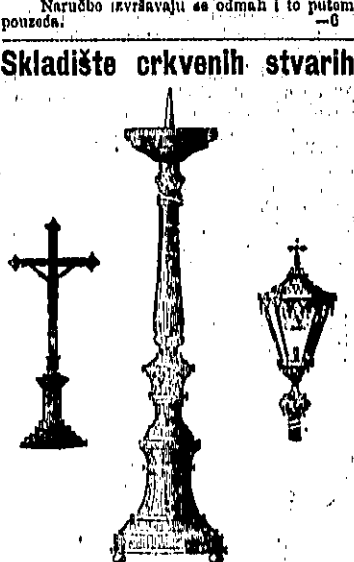
Svaki zamotak (paket) stoji 50 novčića, a traje za 8-10 danah.

Zglobo- i kostobolja (Reuma i Artritis), izličiava jo sa The-om zglobo- i kostobolju odstranujući. (Theo antiartriticu e antireumatice). Proporcija sa kop bolestih želudca. Listić stoji 14 novčića; prodaju se jedino u Ljekarni PRAXMAYER.

"Al duo mori", "Plazza grande u Trstu."

Naručbo izvršavaju se odmah i to putem pouzdača.

Skladište crkvenih stvari

Marijo Cosulich i Adele Demarelli
nasljedniko Katarino Garus
u Trstu, Via nuova br. 1.
Pozivlje su carino presto. 0-2

Gospodu G. Piccoliju, lokarju s pri Angoluc v Ljubljani.
Sprejmito izrav moje natekronje s zahvalo za Vašo osonoo, katora mo je rošila bolozni, koja mo je spravila skoroj na krak groba. Srešno bolodino som trpel v žolodu brez vankoga upa na olajštat. Vedno hujšej bolozni podržali so do zlatonaca. Ali jax in mnogo mojli tovariši dobili je zapot popolno zdravje, in to lo po Vašoj mudosogljivoj "Piccolijovoj osonoi", za kojoj smo vam do zartli hvaloznal.
Josip Tomazič,
o. kr. orožniški vodnik v Pulji.

Sadržaj jedanaestoga broja:
STIVO: Udova Lorege, napisno B. Gaberlan, prevoo Čedomil Vlahović. - Crvenit ovlet pripoviest Veselodna M. Garčina - Prizast listina gnezda od I. Buholciškoga. - Križotki nado Jenote. Crtica iz Slavovje. Napisa J. Kezanar. - Dvojvoljna izložba. Prevod iz talijanskoga. - Lovrška crtica o vuku, pobližilo ih J. Kozarac. - Graf Gustav S. Kalnoky - Josip Križotki - Pomorski rat budućnosti - Adem Mandrovič - Rovinj - Parlika svjetloska izložba - Novi most nad Thomom u Londonu - Sata i satira - Porodica.
SLIKE: Graf Gustav S. Kalnoky - Josip Križotki - Pomorski rat, budućnosti - Adam Mandrovič - Rovinj u Istri - Blifov toranj u Parizu - Novi most nad Thomom - Torpiljarka u prošjaka - Torpiljarka sa strane - Četiri silke za šalu. - Mod. -
LISTAK: Osobno vjest. - Književnost i umjetnost. - Kavalisti i glasa. - Umrl i no- srođa. - Naravnolovca vjesti. - Poljodjelstvo i kupaštvo. - Vojničke vjesti. - Kronika. - Trgovina i promet. - Zdravstvo. - Šah, rebusi, igre i t. d. - Moda i sport.
Akademjska knjižara Lav. Hartmanna (Kugli i Deutsch) u Zagrebu

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libera
Elixir za živce
kojima se odpravja sve živčane bolesti sigurno i podpunu, ma da su i zastarjale. Opubito pak nastaje u mladolosti grlica. Odravja slabost, bjelotok, slabi glavobol, migrena, jake kucanje srca, bolotni želudac, tur pospešuje probavu itd. Elixir za živce, nastaj vijon iz svjetsko znanih biljkah, priznane od svih auktoritetah modicinskih. - pruda jamstvo sa odravljenoj apomenutij bolestih. Poblizje iz cikulara, koji je pridazan svakoj staklenki. Cijena male staklenke f. 2 - velike 3.50, dvostruke f. 5.50 a. vr. u gotovom ili pouzdom. - U svih ljekarnah je na prodaju. - Glavno skladište: Einhorn-Apotheko, Max Fanta, Prag. Aladžator Ring. U Trstu u ljekarnah B. Saravata, All'Amazone, Triantapara, Seravata, P. Gavana i Prendini. Na Riolo A. Mizzan. 13-3

NOVO IZNAŠAŠČE!
Samo za for. 3.50
dobije se o. kr. patent.
stroj za maslo (manolajuča)
kojim može 10-godišnje djete u 3 časa najveću potrebu sjačkati u njega masla učiniti iz sludkoga mlika ili vrhnja.
Taj je stroj iz najtinja kovine, pripoznan od raznih stručnjakah i izložbah kao neodhodno potrebni za svaku rodbinu. Odlučovan je sa različitimi razbrimati i statistik kolijanjim, to je najved svoje osobito sposobnosti pravu dika svakoga gospodarstva.
Cijena sa jako malo: br. 1, 5 litarah sadržino samo f. 3.50, br. 2, 10 litarah sadržino samo for. 5.50 sa naputkom upotabo.
Samo for. 5.25
stanu novoinačajni
Washingtonski remontoir-sat
koji se bez ikijaha napliva, to se jumbi za njegovu točnost kroa 6 godinah. Nuz to dobije se i divni lanac iz amerikanškoga double-zlata. 0-0
Šalje se uz gotov novoo ili po potšarakom pouzdu. Ako se komu neodpade, prima se nazrag to sa novoo odmah vrati.
Naručbo prima samo **Waprenhauszur Monarchie** u Beču III. Hinters Zollamistrasse D. N. 6.

TVRDKA Bernhard Ticho
Brünn, Krautmart 18,
(v lastnej hiši)
pošilja proti povzetju:

Češljano sukno
za ostanek za celo možko oblika, moze sa prati, 8,10 met. dolgo f. 3.-

Vajljano voljeno sukno
dvostroko široko, za celo oblika za gospo v hvarah 10 met. f. 4.-

Tkana ovjha volna
dvostroko širokoti, trpažna, cela oblika 10 met. f. 6.50

Indijski Foule
volno, dvostroko široko, cela oblika, 10 met f. 5.-

Francozki atlas iz volne
v vseh enostavnih barvah, tudi pragat in karlican; najnjejša, dvostroko širok, 10 met. f. 6.50

Črni Torno
sakeoneki izvod, dvostroko širok, sa celo oblika, 10 metrov f. 4.50

Terno velours
dvostroko širok, čista volna, v vseh modernih barvah sa celo oblika 10 met f. 7.-

Propogito blago za obleke
60 ctm. široko, najnoviji vzorci, 80 met. f. 3.50

Volnati rypa
v vseh barvah, 60 ctm širok, 10 metrov f. 3.50

Dreidraht (Troklisje)
najboljša vrsta, 60 ctm. široko, 10 metrov f. 3.50

Aquard blago
60 ctm. široko, najnoviji vzorci, 10 metrov f. 3.50

Francozki Voal
10 metrov, elegantna oblika, ki se daje prati, for. 3.-

Košančički Kreton
10 metrov, za pranja, podpolni oblika for. 2.50

Ženske košulje
iz možnega platna, sličkami 6 komadov f. 5.25

Domšče platno
1 komad, 30 vatlov 1/4 for: 4.50
1 " 30 " 1/2 " 5.50

Klug-Wahe
boljša vrsta platna
1 komad 1/4 širok, 80 vatlov f. 6.-

Sifon
1 komad, 30 vatlov, 1.4 f. 5.50, najboljša vrsta f. 6.50

Kannafas
1 kom. 30 vatlov, 1.4 f. 4.50
1 " 30 " ruded f. 5.20

Kannafas iz nili
1 komad, 30 vatlov 1.4 in ručot for. 6.-

Angli. Okaford
najboljši, jako preporežljiv, 1 komad, 30 vatlov f. 6.50

Okaford
so mogo vrtiti, dobra vrsta, 1 kos 20 vatlov f. 4.50

Garnitura iz ripsa
sastojna iz 3 posteljnih presinjaj in namiznoga prta, sa svilačnimi sličkami for. 4.50

Garnitura iz juta
3 namizna prta in posteljno pogrinjale s sličkami f. 3.50

Juta zastor
jurški vzorec: podpolni for. 3.50

Nizlandski opstanki preprog
10-12 metrov dolgi ostanki for. 3.00

Letni ogrnjč
1/2, dnig, for. 1.20

Konjska plahita
jako dobra, 100 ctm. dolga, 100 ctm. široka, f. 2.50

Košulja za gospoda, lasino delo
bilo all barvano 1 kos 1.4 f. 1.50, 1.4 f. 1.20

Ženske košulje
iz sifona in platna, dvo platno, 30 kom. for. 3.50

Tovarno skladišče suknega blaga

Brneko sukno
Ostanek 8 f. 10 metrov za podpolno možko oblika f. 3.25

Ostanki Brnskoga sukna
Ostanek za podpolno možko oblika 8.10 metrov dolga for. 4.50

Brnsko možarino blago
Ostanek, 3.10 metrov dolga za podpolno možko oblika for. 5.50

Blago za pokrivanje sukne
najnjejša vrsta, za celo sukni f. 6.-

Vzorec brezplachno in franco. Kar komu ni všeč, se sprejmo brez upora nazaj.

Tiskara Doleno.